

Kommunur, vinnulív, dygd og jante

Tvey prinsipp hava ov leingi avgjørt almennu umsitingina, tá um ræður at býta út loyvi: jante-prinsippið um »øll ella ongin«, og hitt korrupta »vina- og kenninga-kriterið«, skrivar Sigmundur Isfeld

Hetta er eitt fíkt til kjak-
ið um bannið, landsstýrið
hefur sett kommununum
at taka upp nýggj lán til f-
løgur í vinnuvirkir.

Hans Jørgensen, ið
leingi var landskrivari
javnaðarflokksins, heldur,
at hitt almenna skal vera
meira virkið í vinnulívini-
um, eisini sum eigari av
virkjum. Hitt almenna er
antin kommunur ella
landið (landsstýrið). Hans
sigur í Sosialinum, at
rættur sosialistiskur poli-
tikkur er, at »fólkið« eig-
ur og rekur vinnutólini.

Tað er knæsettur sosial-
demokratiskur hugburður,
at »fólkið« í hesum høpi
skal merkja ein ella annar
almennur myndugleiki;
altsó persónar, sum antin
eru fólkavaldir ella tæn-
astumenn og serfrøðingar
f almennum starvi. »Fólkið«
og »fólksins áhugamál«
verða soleiðis í
praksis umsett til »al-
mennar stovnar« og »á-
hugamál stovnanna og
starvsfólks teirra«. Hetta
er týðningarmikið at hava
greitt fyrri sær, tá ein skal
meta um, hvussu fólksins
áhugamál í vinnulívini
best verða handfarin.

Skylda lands- stýrslins

Viðvíkjandi kommunun-
um, so er tað landsstýrið,
ið hevur eftirlit við og
evst ábyrgd av teirra
fíggiarstøðu. Tí hevur
landsstýrið eisini bæði
rætt og skyldu til at fylgja
við, og um neyðugt at
leggja upp í við boðum
ella forboðum, tá stöðan
gerst hættislig. Og stöðan

Sjónarmið

er vorðin ógvuliga
hættislig.

Men her er tað, at
jante-angistin aftur visir
sitt feika og smálga and-
lit: ongin skal takast fram
um nakran annan! Antin
skulu øll vera eins ring
ella eins góð. Vit hava
seð tað so ofta fyrr. Tá
almenn veðhald vórðu
latin til skipabygging, tá
alioyvi vórðu givin, bara
fyri at nevna dømi. Allir
fingu »ja«, bæði Per og
Pól og Belsabub. Ongan-
tið mátti metast um dygd,
hvørki viðvíkjandi per-
sónum ella teirra verkæt-
lanum. Antin øll ella ongin!
Hetta er eitt grund-
leggjandi prinsipp fyrri al-
menna umsiting í Føroy-
um. Tá víkið verður frá
jante-prinsippinum, er
tað til fyrirun fyrri eitt
annað, enn minni virði-
ligt, prinsipp: hin væl-
kendi vina- og kenninga-
politikkurin. Hesi bæði
primitivu prinsipp lögð
saman eru ein umsiting-
arligur vanskapingur, ið
á ný-føroyskum ber heit-
ið »privat-kommun-
isma«.

- Hvát er so nú at gera?
Fyrst og fremst at tora at
umsita tað, ein er settur
til og fær góða lön fyrri at
umsita! Allar politiskar
avgerðir eru umstríddar
og full semja fæst ikki
um nakað. Tí øll draga
ikki somu línur; ymsir
samfelagsbólkar hava
ymisk áhugamál. Tó eru

tey ómetaliga fá, ið
kunnu hava gleði av, at
kommunur fara á hús-
gang.

Munur á kommunum

Tá landsstýrið setir
kommununum avmark-
ingar viðvíkjandi uppi-
leggjandi í vinnulívini, so
má ein meting verða
gjörd av fíggiarstøðuni í
teirri einstøku kommun-
uni. Hetta skal sjálvandi
verða gjørt eftir almenn-
um, men neyðum reglum.
Annars tekur bara vina-
og kenningapolitikkurin
yvir aftur, og so eru vit
líka stutt.

Detaljurnar í slíkum
reglum skulu umhugsast
gjølla, men sum eitt fyri-
bils uppskot kundi Land-
ið noktað kommunum, ið
hava eina nettoskuld,
sum er størri enn t.d. eina
skattaálíknig, at tikið
upp lán til fløgur í vinnu-
virksemi (so høvdu uml.
10 kommunur fingið
loyvi; 40 høvdu ikki fingið
loyvi). Afturat hesum
kundi verið ásett, at ár-
liga kundi kommunur í
mesta lagi leggja pening í
vinnuvirkir svarandi til 5-
10 prosent av mettu
skattainntøkunum sama
ár. Hetta skuldi verið ein-
falt at umsita, og so
gjörði man ikki mun á
fólki/kommunum eftir
politiskum ella familjutil-
knýti. Eitt dømi um,
hvussu sleppast kann
undan áðurnevndu ónd-
artaðu umsitingarprin-
sipp.

Bara eitt dømi

Í Sosialinum 8. sept. helt
bygdaráðsformaðurin í
Porkeri, at hansara
kommuna átti at sett pen-
ing í Roykivirkni í Por-
keri. Árliga skattainntøk-
an í Porkeri er um 4,4
mió. kr. og kommunan
skyldar tilsamans 18 mió.
(samb. Sosialinum).
»Hagtiðindi Juni 1993«
vísa, at nettoskuldin hjá
Porkeris kommunu í 1992
var 3 1/2 ferðir skatta-
inntøkuna. Roykivirkni
sigst at vera livsæðin í
bygdini. Um virkið veru-
liga hevur góðar mögu-
leikar at bera seg, einans
við avmarkaðari peninga-
innspræning, so skuldi
virkið kunna fingið i-
løgufæ frá einstaklingum
ella virkjum/bankum, ant-
in føroyskum ella út-
lendskum. Er tað hinve-
gin so, at ongin utan
kommunan vil seta pen-
ing til, so er tað ein á-
bending um, at ætlanin er
ov vágín.

Vilja vit sleppa undan,
at ein kommuna stendur
ella fellur uppá eitt ein-
stakt virki, kann komm-
unan verða lögð saman
við øðrum kommunum í
eina størri eind. Tá verða
fleiri virkir í somu
kommunu. Veganetið
liggur har til tað sama.
Eitt nú í Havn eru fólk
von við at arbeiða lið um
lið við avbygðafólki.

Hetta er ongin ólúcka. Í
øðrum londum koyra fólk
vanlig 1/2 tíma til arbeið-
is hvønn morgun. Tað er
heilt einfalt prísurin fyrri
at búgva í einum tækni-
liga framkomnum sam-
felag. Dámar tær ikki
hetta, so sig farvæl til bil,
sjónvarp, oljufyring v.m.
og royn at liva sum tey
gomlu. Á mangan hátt
hevði tað hest verið eitt
dygdarbetrí liv, men kort-
ini fjart frá fólksins hugs-
an í Føroyum í dag. So
fyríbils mugu vit tverri
geva okkum undir markn-
aðarkrefurnar og læra at
húsa við tí búskapi, vit
hava. Tí kunnu kommun-
urnar ikki framhaldandi
lána utan fyrilit. Men
summar kommunur eru
kortini betur fyrri enn að-
rar, og tað átti Finnboji
Ísakson og tey at torað at
tikið støðu til.

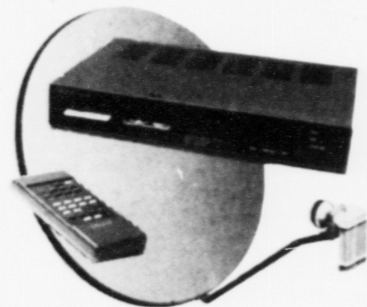
Sigmundur Isfeld

ORIGO MAC 99 - Svenskt & gott -

Nú kanst tú eisini
taka Pal, DM-MAC,
D2-MAC og Euro-
Crypt M&S-kodaðar
sendingar.

Við eykautgerðini,
PSU 100-streym-
veitingini, kanst tú
harumframt hava
motorstyrðan
parabol.

Lætt og skilagott í brúki - eingir knøttar
á móttakara - alt er á fjarstýringini.

Nakrir av hentleikum...

- ☐ 199 kanalar at pro-
grammera eftir vild
- ☐ 2 kortlesarar
- ☐ Frekvensur 10 850
GHz - 12 900 GHz
- ☐ Kann setast til
2 parabolar
(2 LNB-inntøk)
- ☐ 32 ljóðstillingar
(Stereo & Mono)
- ☐ Danskir undir-
tekstir á D2-MAC-
kanalun
- ☐ Klárgjærdur til
videocrypt
& m.a.

Kann latast við
90,100 ella
120 cm parabol.

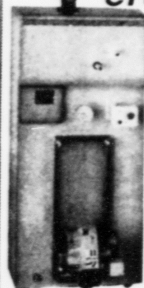
Prísir
frá bert **4.895,-**

Satronic

Box 49 - 600 Saltangará - Tlf. 48940 - Fax 48947

J/A/S/P/I KETLAR

*Teir væl-
umtókta ketlarnir
eru á goymslu*

**Bæði dupultir
og einkultir**

Skulu tygum hava nýggjan
ketil, so tósið við okkum og
fáið eitt gott tilbóð
Vit hava serkent fólk, ið geva
eina skjóta og góða tænastu.

- Alt tilfar til hitaverk og
sanitet fæst hjá okkum.

Umboð

MARIA Poulsen & Co
Smyrlisvegur 8 - Tlf. 12000

Ny auktion

Det meddeles herved, at der på tidlige-
re bekendtgjort tvangsauktion over
matr. nr. 76 k, Søldarfjørður, er begær-
et ny auktion, der afholdes

torsdag den 21. okt. 1993 kl. 10.30

Færøernes fogedret, den 24.09.93
Mette Søgaard-Nielsen
dfm.

ARBEIÐI SØKIST

Ungur maður, hevur stóra koyri-
kortid og er maskinsmiður, søkir ar-
beiði.

Tlf. 21269

Amnesty International

Skrivstovan í Vágsbotni er opin mánadag, tys-
dag og mikudag kl. 10-16. Tlf. 15816.